

Registrační povinnost pro účetní do 3. března 2025

Abychom ani trochu nepolevili v bdělosti a osvojování si nových úkolů, zjišťování, hlášení a oznamování, máme se začátkem roku splnit čerstvě uloženou novou zákonnou povinnost.

18. prosince 2024 byla ve Sbírce zákonů zpřístupněna Vyhláška č. 420/2024 Sb., o formátu a struktuře podání Finančnímu analytickému úřadu obsahujícího informace o kontaktní osobě (dále v textu označována jako Vyhláška).

Vyhláška novelizuje ustanovení § 22 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon) a nově upravuje **pravidla pro určení a oznamování kontaktní osoby povinnými osobami** a rozšiřuje okruh povinných osob, které musí Finanční analytický úřad (FAÚ) informovat o určení kontaktní osoby.

Oznamovací povinnost musí být povinnými osobami splněna nejpozději do 3. března 2025.

Mezi povinné osoby, na které se oznamovací povinnost vůči FAÚ vztahuje, patří „**osoby oprávněné provozovat živnostenskou činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence podle živnostenského zákona.**“ Oznamovací povinnost se tedy nevztahuje na účetní v zaměstnaneckém poměru.

Podle osvědčeného principu přisnosti vrchnosti vůči podřízeným, se za nesplnění uvedené oznamovací povinnosti stanoví téměř zanedbatelná sankce v podobě možnosti uložit pokutu až do výše 10 000 000 Kč!

Nový formulář pro oznámení kontaktní osoby je dostupný na webových stránkách FAÚ na odkazu <https://formulare.fau.gov.cz/>.

Účetní a další povinné osoby, kteří oznámení učinili do 31. 1. 2025 musí oznamovací povinnost splnit znovu na novém formuláři platném od 1. 2. 2025.

Povinnosti povinných i kontaktních osob vyplývajících ze zákona AML 253/2008 (a není jich málo) jsou stručně vymezeny v níže přiloženém doprovodném textu, a spočívají ve sledování a oznamování podezřelých obchodních a finančních transakcí, evidenci jejich aktérů a spolupráci při jejich odhalování.

Příloha informace:

Novela zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu – AML zákon

17. 12. 2020 byl ve Sbírce zákonů publikován zákon č. 527/2008 Sb., kterým byla s účinností od 1. 1. 2021 provedena novela výše uvedeného zákona, dále novela zákona o evidenci skutečných majitelů a zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. Novela je

primárně zákonem implementačním reagujícím na Směrnici Evropského parlamentu a Rady EU z 30. května 2018- Pátou AML směrnici.

Novela mění okruh povinných osob a rovněž přesněji vymezuje dosavadní množinu povinných osob. V oblasti povinných osob provádějících účetní služby dochází k terminologické změně: dosavadní termín účetní nahrazuje termínem „osoba oprávněná provozovat živnostenskou činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence podle živnostenského zákona.“ Pokud tedy podnikatel svoji činnost uskutečňuje podle uvedeného živnostenského oprávnění, je ve vztahu k povinnostem a ostatním ustanovením AML osobou povinnou.

Účetní bude proto ve vztahu k AML zákonu povinnou osobou pouze v případě, že pracuje pro jiný subjekt jako externí účetní, podnikatel podle živnostenského oprávnění, nikoli v případech, kdy práci účetní vykonává v pracovněprávním vztahu.

Povinným osobám ukládá AML zákon celou řadu povinností v oblasti identifikace a kontroly, oznamování podezřelých obchodů.

Novela rozšiřuje a zpřesňuje údaje a informace, jejichž platnost a úplnost musí povinná osoba v době trvání obchodního vztahu zjišťovat a kontrolovat a rozšiřuje i okruh případů, jejichž kontrolu musí povinná osoba vůči klientovi zajišťovat a provádět.

§ 9 odst. 2 písm. b) AML zákona ukládá povinné osobě zjištění totožnosti skutečného majitele a přijetí opatření k ověření jeho totožnosti z důvěryhodných zdrojů. Nesmí se spoléhat pouze na jediný zdroj informací a prohlášení klienta nelze za důvěryhodný zdroj pokládat. Podle § 9a odst. 3 AML zákona by povinná osoba v rámci zesílené kontroly a identifikace klienta měla získávat další dokumenty o skutečném majiteli, zamýšlené povaze obchodního vztahu a zdroji peněžních prostředků a jiného majetku klienta a skutečného majitele.

Zákon 253/2008 Sb., ukládá povinným osobám požadovat od klienta následující informace:

Údaje o klientovi – fyzické osobě; Údaje o fyzické osobě oprávněné jednat za klienta – právnickou osobu:

Jméno, Příjmení, Rodné číslo, Obec a stát místa narození, Státní občanství, Trvalý nebo jiný pobyt, Pohlaví, Kontaktní telefon, E-mail, Druh průkazu totožnosti, Číslo průkazu totožnosti, Datum vydání, Dobu platnosti, Stát, který průkaz totožnosti vydal, Orgán, který průkaz totožnosti vydal, Zaměstnání/profese – název pozice, Politicky exponovaná osoba ve smyslu ustanovení § 4 odst. 5 AML zákona

Údaje o klientovi – právnické osobě:

Obchodní firma nebo název, včetně odlišujícího dodatku nebo dalšího označení, Identifikační číslo, Adresa/sídlo, Skutečný majitel dle § 4 odst. 4 AML zákona, Vlastnická a řídicí struktura, Způsob zastoupení.

Společné údaje o obchodním vztahu a původu peněžních prostředků:

Účel a zamyšlená povaha obchodního vztahu, Zdroj peněžních prostředků.

Tzv. rizikově orientovaný přístup povinné osobě ukládá, aby zhodnotila míru rizikovitosti konkrétního obchodu i profil konkrétního klienta s posouzením a vyhodnocením rizikových faktorů uvedených v § 21 AML zákona.

V § 15a novela AML stanoví postup v případě, že povinná osoba zjistí při provádění kontroly nesrovnalosti, např. údaj o skutečném majiteli v evidenci neodpovídá skutečnosti, a klient je do 30 dnů neodstraní, povinná osoba musí tuto zjištěnou nesrovnalost oznámit soudu. K povinnostem povinných osob dále patří:

- zpracovat systém vnitřních zásad a písemné hodnocení rizik. Tento dokument má být základem pro plnění povinností AML
- vyhotovovat záznamy o úkonech učiněných podle zákona AML a uchovávat je v požadovaném rozsahu po stanovenou dobu,

- pravidelně minimálně jednou ročně uskutečnit školení zaměstnanců a spolupracujících osob a vytvořit o tom záznam,
- provádět identifikaci smluvních stran obchodu nad 1 000 EUR, vyhledávat a oznamovat případnou registraci klienta v tzv. sankčních seznamech, posoudit zda účastníkem obchodu není politicky exponovaná osoba,
- provádět kontrolu smluvních stran obchodu a v jejím rámci provést identifikaci skutečného majitele právnické osoby, zjišťovat a ověřovat účel obchodu, zdroj peněz a u politicky exponované osoby původ majetku,
- vyhodnocovat, zda obchod nebo jednání kterékoliv ze smluvních stran nevykazuje znaky podezřelého obchodu a při zjištění podezřelého obchodu podat oznámení Finančnímu analytickému úřadu,
- ohlásit Finančně analytickému úřadu tzv. kontaktní osobu, která s ním bude zabezpečovat průběžný styk a ohlašovat podezřelé osoby

Neplnění povinností uložených AML zákonem může být sankcionováno pokutou, jejíž výše může dosáhnout 130 000 000 Kč!

Jak se dodržuje AML zákon aneb příslušný zákonný dohled na nejvyšší úrovni v praxi

Česká národní banka ČNB v polovině prosince 2024 odejmula Podnikatelské družstevní záložně (PDZ) povolení působit jako spořitelni a úvěrní družstvo pro dlouhodobě přetrvávající nedostatky v činnosti. Ředitel odboru komunikace ČNB k odejmutí licence prohlásil: „Rozsah a intenzita zjištěných nedostatků byly tak závažné, že by uložení opatření k nápravě anebo sankce nemohly vést ke zlepšení situace. Z tohoto důvodu byla ČNB povinna odejmout PDZ povolení k činnosti.“

Ke zjištěným nedostatkům v PDZ např. patří, že z PDZ zmizelo 350 000 000 Kč na nákup munice pro Ukrajinu, vkládaly se a vybíraly vklady v hotovosti v řádech desítek milionů korun, podílníkem PDZ přitom byl premiér Fiala a jeho poradci.

V případě konkrétních dotazů nebo připomínek mě osobně kontaktujte nebo pište či telefonujte na níže uvedené kontakty.

**Zpracoval:
16. 2. 2025**

**Ing. Vladimír Opatrný
daňový poradce
tel. 777 313 646
e-mail:opatrny@opatrny.cz**